REGIONALNO USPOSABLJANJE ZA BOLJŠE FINANCIRANJE IN UPRAVLJANJE KULTURNE DEDIŠČINE

Predstavitev Modela financiranja kulturne dediščine v Ljubljanski urbani regiji

Feri Gönc

Ljubljana, 19. 4. 2022

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Dejstva

Kulturna dediščina

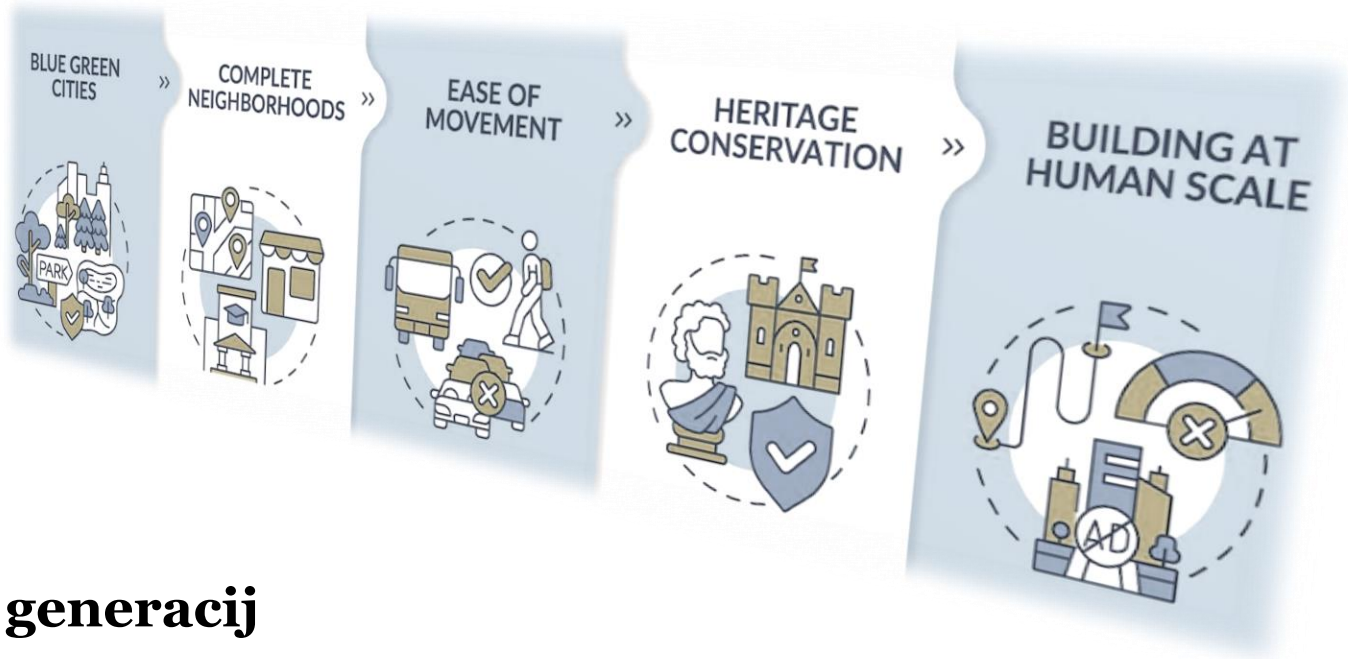

- most v prihodnost, **povezovalec generacij**
- eden izmed ključnih **gradnikov družbenega kapitala**
- **strateška dobrina za trajnostni razvoj**, skozi tesno prepletanje kulturnega vidika z družbenim, ekonomskim in okoljskim
- Pomemben element **turistične ponudbe** in je izrednega pomena za **krajevno prepoznavnost**

Izziv

Optimalni načini financiranja subjektov kulturne dediščine?

Izhodišča

- Financiranje **infrastrukture** vs financiranje **vsebine**
- **Velikost** subjekta kulturne dediščine
- **Vrsta** subjekta kulturne dediščine
- **Lokacija** oz. geografski fokus subjekta kulturne dediščine
- Ureditev **lastniško-upravljavskih odnosov**

Raznovrstnost

- Kulturni dom
- Rojstna hiša
- Gledališče
- Galerija
- Grad
- Lutkovno gledališče
- Muzej
- Knjižnica
- Kino dvorana
- Krajevni dom
- ...

Možnosti - priložnosti

Prihodki programske narave	Krepitev skupnosti	Nacionalni in EU projekti
Prihodki od prodaje	Donacije	Sodobni digitalni instrumenti
Turistično-gostinska ponudba	Sponzorstva	...

Matrika

- Mrežni pregled **priložnosti**
- **Nabor** potencialnih virov
- **Predlog** izbora
- Potrebna **samoanaliza**
- Končni izbor opravi subjekt glede na svoje **preference in možnosti**
- Nujno upoštevanje vseh **ključnih dejavnikov**
- **Fleksibilnost** optimalne kombinacije

Model financiranja kulturne dediščine v Ljubljanski urbani regiji

	SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE													
	VELIKOST			VRSTA										
Metoda / virpothodka	majhen	srednji	velik	kulturni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom
Prihodki programske narave														
Oddajanje prostora za dogodke zunanjim														
Krajši dogodki urnega / dnevnega značaja	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Večdnevna / tedenska / mesečna oddaja		o	o	x		x			x	x	x	x	x	
Izvajanje tematskih dogodkov za obiskovalce														
Kulturno-umetniški večeri	o	o	o	x			x	x	x	x	x	x	x	
Gledališke predstave		o	o	x			x	x						x
Kulturne prireditve	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pogovori	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Literarni večeri	o	o	o	x	x	x	x	x			x	x	x	
Tematske razstave	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Simpoziji		o	o	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Spoznavanje gledališča"	o	o	o				x	x						
"Filmski večer"	o	o	o	x		x							x	x
"Noč v muzeju"		o	o							x				
"Dan v življenju znane osebe"	o	o	o	x	x	x			x					
"Grajsko življenje"	o	o	o			x								
Interpretacija krajevnih običajev	o	o	o	x	x	x								x
Organizacija dogodkov za lastnike	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Prihodki od prodaje														
Suvenirji	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
izdelki lastne izdelave	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x		x
Poslovna darila v sodelovanju s podjetji	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Publikacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Turistično-gostinska ponudba														
namestitvene kapacitete		o	o			x								x
nočitev z obogateno vsebino		o	o		x	x								x
gostinska ponudba														
ponudba pogrtnikov	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba pijač	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba hrane (npr. restavracija z značilno ponudbo)	o	o	o	x		x	x	x					x	x
Krepitev skupnosti														
Letne vstopnice za dogodke, razstave,...	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x		
Članstvo (posamično, skupinsko, mrežno)	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x		
Donacije														
Javno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Privatno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Javno zasebna partnerstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelni prispevki / donacije ekstradogodke	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Filantropija, prostovoljno delo	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nefinančne (materialne) donacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelne aviicije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Donacije iz naslova davkov - dohodnine (1%)	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Sponzorstva														
Splošna sponzorstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Programske vsebine	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Posamični sponzorski dogodki	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
EU in nacionalne finančne sheme sofinanciranja dejavnosti in razvoja skozi projekte														
Individualni projekti	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konzorcijski projekti														
horizontalno povezovanje z istovrstnimi / sorodnimi institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
vertikalno povezovanje s komplementarnimi institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalno / online financiranje														
Crowdfunding	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalne kampanje (SMS, Fb, web)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sponzorstva na spletnih straneh	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
NFT - non fungible tokens	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
AI (umetna inteligenca) / aplikacije VR (virtualna resničnost), AR (obogatena resničnost)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Model upravljanja

- Model upravljanja pomembno vpliva na potrebe po financiranju
- Opcije:
  - Lastno upravljanje lastnika
  - Upravljalska pogodba
  - Plačilo za upravljanje
- Ključno vprašanje: kdo dobi prihodke od dejavnosti?

Primeri dobre prakse

Dvorec Rakičan

gostinska ponudba

namestitvene kapacitete

dnevi odprtih vrat

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Primeri dobre prakse

Dvorec Rakičan

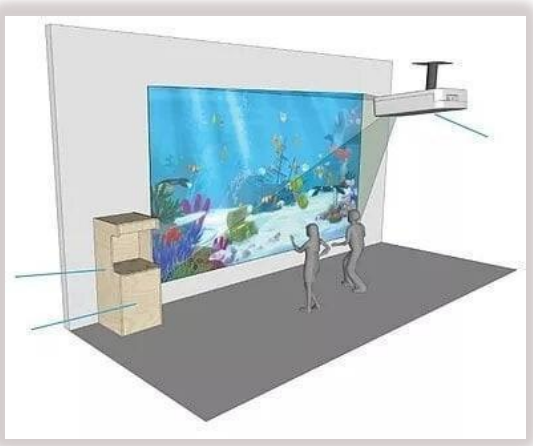

obogatitveni programi
(žive risbe DRAW ALIVE)

mobilna aplikacija

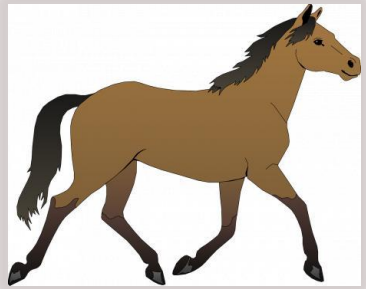

tematsko
preživljanje počitnic

mednarodne konference

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Primeri dobre prakse

Crowdfunding - https://sl.goteo.org/project/vangoyourself (projekt poustvarjanja umetnosti)

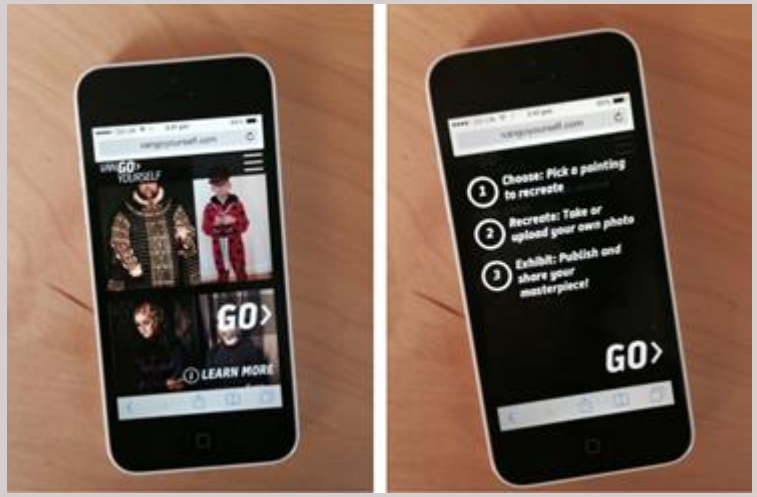

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Primeri dobre prakse

Tehnologija **umetne inteligence** (AI) - virtualne resničnosti (VR) in obogatene resničnosti (AR)

Primeri dobre prakse

Non-fungible tokens (nezamenljivi žetoni)

I feel NFT kolekcija BIT Milano (predstavitev Ljubljane in Postojnske jame)

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Primeri dobre prakse

Tematski dogodki - http://gradfala.si

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Primeri dobre prakse

Suvenirji / tematski izdelki (od klasike do inovativnih produktov)

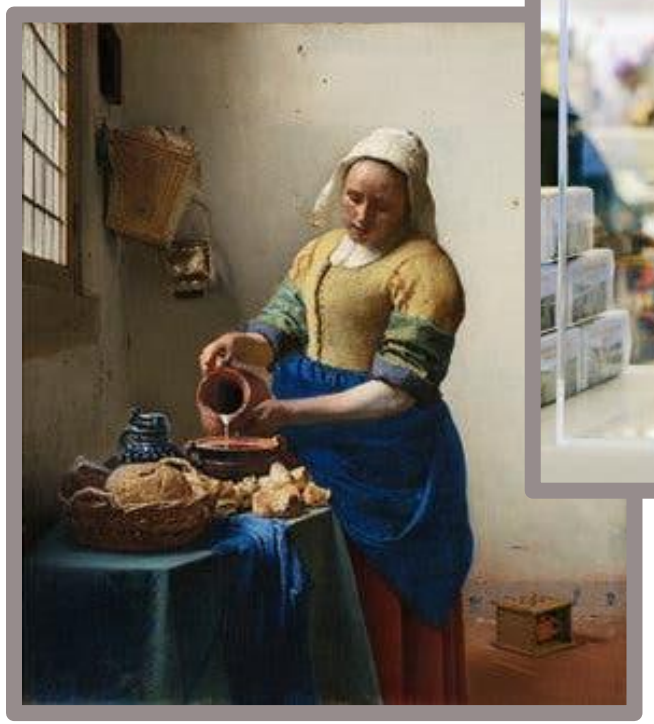

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR

Zaključek

- **Raznolikost**
- **Individualna** presoja
- Ni univerzalne **prenosljivosti**
- Izhodišče **vsebina** in **strategija** nadaljnjega razvoja subjekta
- **Fleksibilnost** skozi čas – **prilagajanje** razmeram
- Lastniško-upravljavski odnosi

Matrika

	SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE												
	VELIKOST			VRSTA									
Metoda / vir prihodka	majhen	srednji	velik	kulurni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom
Prihodki programske narave													
Oddajanje prostora za dogodke zunanjim uporabnikom (posamični/privatni, javni)													
Krajši dogodki urnega / dnevnega značaja	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Večdnevna / tedenska / mesečna oddaja		o	o	x		x			x	x	x	x	x
Izvajanje tematskih dogodkov za obiskovalce													
Kulturno-umetniški tečaji	o	o	o	x			x	x	x	x	x	x	x
Gledališke predstave		o	o	x			x	x					x
Kulturne prireditve	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pogovori	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Literarni večeri	o	o	o	x	x	x	x	x			x	x	x
Tematske razstave	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Simpoziji		o	o	x		x	x	x	x	x	x	x	x
"Spoznavanje gledališča"		o	o				x	x					
"Filmski večeri"		o	o	x		x						x	x
"Noč v muzeju"		o	o							x			
"Dan v življenju znane osebe"	o	o	o	x	x	x			x				
"Grajsko življenje"			o			x							
Interpretacija krajevnih običajev	o	o	o	x	x	x							x
Organizacija dogodkov za lastnike	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Prihodki od prodaje													
Suvenirji	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izdelki lastne izdelave		o	o		x	x	x	x	x	x	x		x
Poslovna darila v sodelovanju s podjetji		o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Publikacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

	SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE												
	VELIKOST			VRSTA									
Metoda / vir prihodka	majhen	srednji	velik	kulurni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom
Turistično-gostinska ponudba													
namestitvene kapacitete		o	o			x							x
nočitev z obogateno vsebino		o	o		x	x							x
gostinska ponudba													
ponudba prigrizkov	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba pijač	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba hrane (npr. restavracija z značilno ponudbo)		o	o	x		x	x	x				x	x
Krepitev skupnosti													
Letne vstopnice za dogodke, razstave,…	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x	
Članstvo (posamično, skupinsko, mrežno)	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x	
Donacije													
Javne	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Privatne	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Javno-zasebna partnerstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelni prispevki / donacije skozi dogodke	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Filantropija, prostovoljno delo	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nefinančne (materialne) donacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelne avkcije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Donacije iz naslova davkov - dohodnine (1%)	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x	

	SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE												
	VELIKOST			VRSTA									
Metoda / vir prihodka	majhen	srednji	velik	kulurni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom
Sponzorstva													
Splošna sponzorstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Programske vsebine	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Posamični sponzorski dogodki	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
EU in nacionalne finančne sheme sofinanciranja dejavnosti in razvoja skozi projekte													
Individualni projekti	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konzorcijski projekti													
horizontalno povezovanje z istovrstnimi / sorodnimi institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
vertikalno povezovanje s komplementarnim institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalno / online financiranje													
Crowdfunding	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalne kampanje (SMS, Fb, web)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sponzorstva na spletnih straneh	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
NFT - non-fungible tokens	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
AI (umetna inteligenca) / aplikacije VR (virtualna resničnost), AR (obogatena resničnost)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Hvala za pozornost!

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

RRA LUR